

якщо міф може бути підданий аналізу як особлива мова, ця мова є носієм сенсу, що прагне до вирішення протиріч реального світу або до його перетворення ...».

Як ми бачимо, підсумовує Норбер Рулан, міфи нашого позитивного права зовсім не невинні: держава (а також соціальні групи, які його контролюють) використовує їх, щоб надати суспільству його власний портрет, який в дійсності не відповідає реальній структурі.

Фальковський А. О.

Національний університет «Одеська юридична академія», асистент кафедри теорії держави і права, кандидат юридичних наук

АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД В ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВОМУ ПІЗНАННІ

На сучасному етапу розвитку філософії права є необхідно осмислення ролі аксіологічного підходу, що набуває все більшого запиту в методології досліджень у межах цієї сфери. Це пов'язано з подальшим розумінням ролі ціннісного підходу у філософсько-правовому пізнанні.

Отже, філософія права в наш час стає все більш орієнтованою на ціннісну проблематику, розкриття ціннісної сутності права та рефлексію над ціннісними основами правової реальності. В методології сучасного філософсько-правового пізнання шляхом застосування аксіологічного підходу представляється найбільш важливим вирішення кількох вельми значущих проблем: по-перше, в сфері онтології права – визначення ціннісних основ права; по-друге, в сфері гносеології права – розкриття ціннісних чинників у правовому пізнанні; по-третє, з'ясування ролі цінностей у методології сучасної юриспруденції; по-четверте, в сфері антропології права – розкриття ціннісних компонентів у правовому бутті людини.

Проблеми, що постають в межах онтології права обумовлює пошук адекватного методологічного інструментарію для всебічного та ретельного дослідження. В цьому контексті набуває особливого значення подолання застарілих засобів пізнання права, вихід на такий шлях досягнення багатомірної і полівалентної правової реальності нашого часу як методологічний плюралізм, що передбачає широкое застосування різноманітних підходів, серед яких центральним є аксіологічний підхід.

Як методологічна стратегія онтологічних проблем філософії права аксіологічний підхід передбачає досягнення права як ціннісно-нормативної системи, сутність якої визначається соціокультурним контекстом. Його застосування обумовлюється кореляцією між світом цінностей та правовою реальністю, що знаходяться в тісній взаємодії, переплетеності та додатковості. Адже сприйняття права в суспільній та індивідуальній свідомості може бути позитивною тільки коли право в цілому та окремі його складові (правові норми) закріплює певні цінності, що є значущою для людини та суспільства. Важливе місце в системі фундаментальних онтологічних аспектів філософії права займає питання про глибинні основи права в бутті людини та суспільства, а також такий ракурс цієї про-

блеми як визначення ціннісних основ правової реальності та її статус в межах соціальної реальності.

Центральною для пізнання права в межах антропології права є методологічна кореляція «образ людини – образ права», що має яскраво виражене ціннісне забарвлення. Шляхом використання аксіологічного підходу в антропології права в образ людини завжди вкладаються уявлення про вітальні, особисті та соціальні цінності, себто ті, що повинні мати основу в бутті людини й визначати її місце у відносинах з іншими суб'єктами соціального життя. Образ людини є центром світоглядної реальності тієї чи іншої епохи або соціокультурної спільноти, що включає в себе філософські, релігійні, ідеологічні та інші уявлення про роль певних цінностей в індивідуальному та суспільному бутті. Право, як історичний феномен та нормативно-ціннісна система, безпосередньо засновується на певному образі людини, що виявляє конкретне аксіологічне навантаження за допомогою аксіологічного підходу. При його використанні необхідно дослідити ціннісне наповнення того образу людини, на який орієнтується право, котрий творить певну правову епоху. Окрім того, слід зауважити, що в нашу епоху дослідження історії правового розвитку набуває все більшої пізнавальної цінності (виходячи з особливостей свідомості сучасної людини, котра звернена не тільки у майбутнє, що було притаманне епохи модерну, але й на минуле як на джерело досвідного збагачення).

Горбець К. В.

*Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
соискатель кафедры теории государства и права*

ОНТОЛОГИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ АКСИОСФЕРЫ ПРАВА

Вопросы онтологического статуса ценностей правовой сферы сегодня активно обсуждаются в философско-правовой литературе (С. И. Максимов, Е. В. Тимошина, П. Шлагг и др.). При этом среди основных вопросов, неизменно пребывающих в центре внимания исследователей, остаются проблема субъективного и объективного в существовании как ценностей вообще, так и ценностей правовой сферы в частности, специфика соотношения универсалистского и релятивистского подходов к построению иерархий ценностей правовой сферы, а также проблематика развития мира ценностей и место человека в этом развитии. Эти и другие вопросы правовой аксиологии определяют не только направленность отдельных исследований, но и выводят на необходимость выявления онтологических оснований ценностей (в том числе и правовых).

Выявление онтологического статуса того или иного явления предполагает множественность постановки вопроса. При выяснении природы вещей (субъективность-объективность, идеальность-материальность и т. д.) раскрываются вопросы натуральной онтологии, при определении их соотношения – структурной. Развитие и движение являются предметом интереса динамической онтологии.

Основная дискуссия при обсуждении натуральной онтологической характеристики ценностей сводится к тому, каким образом следует рассматривать ценности по